

Spremembe podnebja so postale vsakdanja tema uglednih časopisov. Med povzročitelji sprememb je dokazano tudi človek s svojim pohlepom po dobičku. Ne preseneča nas, da se ob splošnih ugotovitvah o spremembah podnebja še vedno najdejo strokovnjaki, ki to krivdo zanikajo. Tudi sam sem nekoč dvomil o vplivu človeka na te spremembe, vendar so me prepričali sedanje razmere in podatki, ki nam to dogajanje potrjujejo, predvsem tisti, ki kažejo, da se zemeljsko ozračje v zadnjih desetletjih zelo hitro in premočno ogreva. Tisti, ki dvomijo, da človek predvsem z izpusti toplogrednih plinov odločilno prispeva k ogrevanju, pa so prepričani, da je ogrevanje posledica Sončeve aktivnosti. Trdijo, da so modeli, s katerimi klimatologi računajo prihodnje naraščanje temperatur nad zemeljskim površjem, suše, pogostejša neurja in orkanske vetrove, pomanjkljivi, saj zanje nimajo dovolj dobrih vhodnih podatkov. Morda je to vse res. Toda hitrih in velikih sprememb kljub vsemu doslej še ni bilo, zato moramo upoštevati opozorila, ki iz njih izhajajo, in ukrepati takoj, da ne bo prepozno.

In kaj lahko v prihodnosti pričakujemo v Sloveniji? Prav gotovo več neurij. Tudi suša ne bo prizanesla že zdaj sorazmerno malo namočenima Prekmurju in obalno-kraškemu območju. Čiste in pitne vode, ki smo je do nedavno imeli dovolj, bo začelo zmanjkovati, ne le zaradi suš, temveč tudi zaradi onesnaževanja podtalnice. Vode pa bo preveč v tistih krajih, ki ležijo v nižinah ob obali. Morje se bo lahko v naslednjih desetletjih zaradi taljenja ledenikov na obeh tečajih dvignilo in poplavelo obalne kraje. Tudi ob lokalnih neurjih moramo pričakovati, da bodo potoki in reke narasli ter se pogosteje razlili čez bregove.

To je mračen scenarij, vendar lahko tudi ob najmanj črnem pričakujemo vse naštetu, morda le v manjšem obsegu. Rešitev pred najhujšim je mogoča le, če bomo takoj začeli ukrepati. Prvi in najpreprostejši ukrep je varčevanje. Varčujemo lahko takoj in brez posebnih odrekanih, le potruditi se moramo. Varčevati moramo pri porabi pitne vode, ogrevanju ter porabi elektrike in drugih energentov.

Leta 2006 so Slovenijo na srečo prizadele le manjše naravne nesreče. Imeli smo sicer kar obsežen požar na Krasu, pridelek pa sta ponekod uničili tudi toča, ki je pri nas reden pojav, in kmetijska suša. Bilo je tudi nekaj potresov, a so bili manjši in niso povzročili večje škode. Padlo je kar precej snega, pojavile so se tudi manjše poplave. Še največ škode je naredil vetrolom na Jelovici. Vse te naravne nesreče smo opisali v prispevkih, objavljenih v tej številki Ujme. Pisali smo tudi o naši pripravljenosti na morebitne nesreče, o raziskavah in ukrepanju ob nesrečah, izobraževanju ter o mednarodnem sodelovanju in tujih izkušnjah. Pred vami je torej veliko branja.

Miran Trontelj